

A középkori műkovács szobra

■ PÓSA

A historizmus és a szecesszió kiemelkedő művésze, *Jungfer Gyula* (1841–1908) középkori műkovácsot ábrázoló szobra hétfőn délután az Iparművészeti Múzeum birtokába került. A jeles műkovács, műlakatos kovácsoltvas munkáiból, díszítményeiből *Pandur Ildikó* műzeumi kutató és csapata komponált kiállítást, a tárlatot *Takács Imre* főigazgató nyitotta meg. Jelen voltak a Jungfer-dinasztia élő leszármazottai, többek között a szobor múzeumba kerülését kezdeményező *Hübner Károly*. *Pandur Ildikó* elmondta, hogy Jungfer Gyula ismeretlen ismerősünk. Budapest lakói lépten-nyomon találkoznak műveivel, mégsem mindenki ismeri a nevét. A korszakteremtő mesternek meghatározó szerepe volt abban, hogy a hazai historizmus és a szecesszió korában a kovácsoltvas művészet művészi rangra emelkedett. A mester és cége készítette többek között az Országház, a királyi palota, a Várkertbazár, a Vigadó, az Operaház, a Keleti pályaudvar, a Wenckheim-palota (ma Szabó Ervin könyvtári központ), a Gresham-palota és számos Andrássy úti bérpalota és belvárosi épület kovácsoltvas kapuit, ablakrácsait, lépcsőházi korlátait, kandelábereit. Jungfer Gyula a középkori műkovács imponáló szobrát *Fessler Leó* mintája nyomán az 1885-ös magyarországi általános kiállításra kovácsolta össze. Az Iparművészeti Múzeum aulájában december közepéig látható a Jungfer-tárlat.

Az értékek cinikus rombolása

L. Simon László költő a Magyar Írószövetség ellen intézett nemtelen támadásokról

A Magyar Írószövetség választmányának október 16-án kelt nyilatkozata után nyolcan léptek ki a tekintélyes szervezetből. Az események háttéréről L. Simon László költőt, a szervezet titkárát kérdeztük meg.

■ PÓSA ZOLTÁN

Október 16-án az írószövetség választmánya egyhangúlag elfogadott nyilatkozatában élesen elítélte a miniszterelnök, a kormány és a koalíciót alkotó pártok hazug szavait és tetteit. A szervezet legfőbb döntéshozó szervének nyilatkozata szerint a nyelv, a kultúra, az erkölcsi értékek módszeres és cinikus rombolásának vagyunk tanúi és elszenvedői. A nyilatkozat megfogalmazása óta támadások sora éri a szövetséget. – Nem értem, miért csinálnak ekkora ügyet az írószövetség fellépéséből, hiszen minden normális nyugati demokráciában kritikus helyzetben az értelmiségiek tömörítő civil szervezetek, írók, közéleti szereplők hallják a hangjukat – véli L. Simon László. A költő, szerkesztő szerint azok a bírálatok sem jogosak, amelyek szerint a választmánynak nincs joga politikai jellegű nyilatkozatokat kiadni az összes tag megkérdezése nélkül. Az írószövetség demokratikusan működő civil szervezet, amelynek tagjai a képviseli demokrácia logikája szerint a háromévenkénti közgyűlésen felhatalmazták az elnököt, az elnökséget és a választmányt a szervezet szakmai, gazdasági irányítására,

Az írók minden normális demokráciában hallatják hangjukat FOTÓ: MÁTÉ PÉTER

valamint az érdekképviseleti, közéleti munka végzésére – tájékoztatlapunkat a szervezet titkára, aki szerint furcsa lenne, ha az egyébként kívülről bíráló személyek logikája szerint például a parlament minden egyes általa megszavazott határozatot utólag népszavazásra bocsátana. Aki nem ért egyet a választmány nyilatkozataival, az a következő tisztújító közgyűlésen új vezetőséget javasolhat, vagy végső esetben, tiltakozásul ki is léphet.

Most ezt tették nyolcan, s ebből próbálnak a két évvel ezelőttihez hasonló botrányt kavarni.

Információink szerint *Fodor Géza*, *Radics Viktória*, *Tótfalusi István*, *Vitányi Iván*, *Litauszky István*, *Sumonyi Papp Zoltán*, *Baranyi Ferenc* és *Molnár Géza* távoztak az 1945-ben alapított szövetségből. Kilépésüket többen nem indokolták, de néhányan nyílt levelet tettek közzé. Baranyi Ferenc a Népszavában azt írta, hogy „kicsit jobboldali párt-

tá vált” a szervezet, aminek a magát baloldalinak valló Baranyi nem lehet a tagja. Sumonyi Papp Zoltán az Élet és Irodalomban kifejtette, hogy ő a parlamenti demokrácia híve, s nem lehet egy olyan szövetség tagja, amelynek választmánya semmibe veszi a demokratikus szabályokat. Sumonyi Nagy Imrét citálva kijelenti, az írószövetségnek az a nyilvánvaló szándéka, hogy megdöntse a törvényes magyar kormányt. – Ez egyszerűen vicc – véli L. Simon László –, semmilyen eszközünk sincs erre, csak élve a szabadság nyújtotta lehetőségekkel, az alkotmányos jogunkkal, mi is megfogalmazzuk a hazánkban tapasztalható válságról a véleményünket. Sumonyi Papp Zoltánról a diktatúra éve alatt mindenki tudta, hogy munkásról volt, ennek tudatában még megdöbbentőbb Nagy Imrére hivatkozva antidemokratizmussal vádolni a forradalomban is meghatározó szerepet játszó írószervezetet. Én már semmin sem csodálkozom, például Molnár Géza, aki az ötvenes évek legsötétebb éveiben az írószövetség párttitkára volt, csendben is kiléphetett volna, izléstelennek gondolom, hogy a levelet a távirati irodának is elküldte. A hecc-kampányszervezők persze azzal nem foglalkoznak, hogy hányan jelentkeztek a szövetségbe – mondta a szervezet titkára, arra utalva, hogy a 2004-es botrány óta többen visszaléptek a szervezetbe, illetve hogy a kilencvenhét tagfelvételt kérő személy közül ötvenhetet fel is vettek, köztük neves írókat, szerkesztőket, egyetemi tanárokat.

Ihanus Sirpa Hannele alkotásai

Ma este 18 órakor az Erlin Klub Galériában (Bp. IX., Ráday u. 49.) P. Szabó Ernő művészettörténész nyitja meg Ihanus Sirpa Hannele finn szobrászművész tárlatát, amely december 6-ig látogatható. (K. P.)

Építészet, művészet

A Kévs Stúdió galériában (Bp. VIII., Baross u. 131.) ma délután hatkor a Forradalom, építészet, képzőművészet című kiállításához kapcsolódó vita kezdődik. A rendezvényen Kévs György építészet előadása után Mengyán András képzőművész, a norvégiai, bergeni képző- és iparművészeti egyetem professzora, valamint Sebő Ferenc mérnök, a Magyar Tudományos Akadémia főmunkatársa, a Hansa Műszaki Kft. igazgatója tart korreférátumot. (P. Z.)

Kispesti szoborkiállítás

Vizsolyi János szobrászművésznek nyílik kiállítás november 16-án a Kispest Vigadó Galériában (Bp. XIX., Fő u. 20.). A tárlat, amelyet Andrási Gábor művészettörténész, Végvári Tamás színművész közreműködésével fél hatkor nyit meg, január 4-ig látogatható. (S. Zs.)

Borókai a TF-esteken

A 104. TF-estek rendezvény vendége pénteken este hatkor a Testnevelési Egyetemen (Bp. XII., Alkotás u. 44.) Borókai Gábor, a Heti Válasz főszerkesztője lesz, aki Hogyan férhetünk az igazság közelébe címmel tart előadást. Közreműködik Géczi Erika énekes. (P. Z.)

S Z É L R Ó Z S A

Egy horvát művész képei Budapesten

■ KISS GY. CSABA

Nem gondoltam volna, hogy hamarosan alig férünk el az alagsori bemutatóteremben, mikor gyülekezni kezdünk a Magyar Műhely Galériában a Kiterjesztett fénykép című kiállítás megnyitójára. *Ladislav Galetára* sokan voltunk kíváncsiak. Fialatok és idősebbek, művészek és érdeklődők, tanárok és kritikusok, irodalomtörténészek és egyetemisták. Hazai horvátok és a budapesti nagykövetség képviselői, beleértve a nagykövetet, aki néhány mondattal köszöntötte is a jelenlévőket.

A szakmai megnyitót *Beke László* művészettörténésztől hallhatuk. Ki is ez a horvát művész, akit magyar barátai gyakran csak Lacinak szólítanak? Nehéz röviden összefoglalni. Filmes, fotóművész, művelődésszervező, művésztanár. Avantgárd művész, aki ma már kísérleteivel akár klasszikusnak tekinthető. És még lehetne folytatni a felsorolást. De semmiképpen ne feledkezzünk meg a műfordítóról, hiszen a horvátok elsősorban neki köszönhetően ismerhetik *Hamvas Béla*t.

Most a fotóiból láthatunk egy válogatást az Akácfa utcában – munkanapokon 10 és 17 óra között, november 24-ig. Miről beszélnek ezek a képek? A legfontosabb talán a keresés bennük és a konvenciók, a megszokott látásmódok megkérdőjelezése. A dokumentumok sem úgy dokumentumok, ahogy gondolnánk. Mert beléjük avatkozhatnak az események, ahogy az édesapja tárcájában őrzött fényképekbe a háborús repeszdarab. Akár felkiáltójelnek is tekinthetjük a kis installációt a három egymás mögé állított családi fotóval. És a képek sem olyan műtárgyak, amelyek függetlenek attól, amit körülöttük láthatunk. Zágrábi városi tájak, hétköznapi Horvátországból, arcok és szemek, és néz ránk önarcképeiből maga a művész. Egyike azoknak a szomszédságból, akik ismerik nyelvünket és kultúránkat. Jó vele nálunk találkozni.

Műgyűjtők második éjszakája

■ MUNKATÁRSUNKTÓL

Második alkalommal rendezik meg a Műgyűjtők éjszakáját a budapesti Falk Miksa utca, Balaton utca, Markó utca és Balassi utca galériái, műkereskedései. Míg az első, augusztusban megszervezett programhoz kilenc galéria, tizlet csatlakozott, addig a mostani rendezvénynek már huszonegy résztvevője van. A külföldön, elsősorban Párizsban és Berlinben immár évek óta népszerű esemény lényege, hogy a házigazdák a megszokott nyitvatartási időn túl – ma például délután öt óra és éjfél között – is várják az érdeklődőket, s nemcsak a kiállított műtárgyakat szemlélhetik meg az érkezők, hanem új tárlatok megnyitóján vehetnek részt, alkotókkal, gyűjtőcégekkel találkozhatnak, társadművészeti bemutatókat – s nem mellesleg finom falatokat, nemes italokat élvezhetnek. A Műgyűjtők éjszakájának megszervezését az Erdész & Maklár Fine Arts kezdeményezte. A galéria korábban is szerepet vállalt az értékterjesztésben a francia és a magyar főváros között. E munkát folytatja ez alkalommal is: a Műgyűjtők éjszakájához kötődve nyílik meg a Falk Miksa 10. alatti galériában az évtizedek óta Párizsban élő, nemzetközi hírű *Sándorfi István* kiállítása, amely egyben a művész első hazai bemutatkozása. Ugyancsak ma este nyílik a Pintér Szonja Kortárs Galériában *Csontó Lajos* kiállítása Nagy *Barbara* bevezetőjével, a Körmendi Galériában *Katona Zsuzsa* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásai kerülnek közönség elé, a Múza Galériában *Erdei Sándor* ívegművész műveiből nyitnak tárlatot.

PORT.hu és a podium bemutatja:

AZ IDEI eMERTON DÍJAS

FONOS ZENEKAR TÚLPARTON

LEMEZBEMUTATÓ KONCERT A BARTÓK ÉVAD ALKALMÁBÓL

Közreműködik: Szabadi Vilmos (hegedű), Gulyás Márta (zongora), Unger Balázs (cimbalom)

2006. november 21. Uránia Filmszínház

Jegyek az Urániában tel. (061)486 3400, a Libri Könyvesboltokban valamint Interneten a www.jegyelado.hu oldalon. Tel.(061) 222-1313 További információ: www.podiumproductions.hu

hírTV MagyarNemzet fidelio LPM Klubrádió Demokrata Téli